

Politične stvari.

Prašajte Italijane: kaj je svoboda?

Svoboda je prečudna stvar. Ta jo tolmači tako, drug narobe, a vendar se imenujeta oba svobodnjaka.

Na Laškem pošilja svoje otroke v šolo, kdor hoče; kdor noče, ga nikdo ne sili; „mi si ne damo svobode vzeti, da storimo s svojimi otroci, kar nam drago“, — tako so govorili unidan poslanci v Laškem državnem zboru.

Kdor ne verjame tega, naj sliši, kaj se je nedavno godilo ondi.

Ministerstvo, spoznavši potrebo, da se ljudstvo k marsikateri za nj dobri in potrebni stvari siliti mora, je predložilo državnemu zboru načrt postave o prenašedbi ljudskih šol in je privzelo zapoved, da vsak za šolo ugoden otrok mora v šolo hoditi. Minister nauka Scialoja je ta načrt zboru predložil s podpornim poročilom.

Ali kaj se zgodi? Državni zbor se je uprl tej postavi, je spodbil vsak posamesen članek njen, in se 14 dni ravsala in kavšala z ministerstvom. Pričkali so se v več sejah o plači učiteljev in pa o tem, ali naj bi otroci šolski denar plačevali ali ne. Vsega debatovanja konec pa je bil ta, kakor smo že gori rekli, da šolska postava ni bila sprejeta, ker je velika večina poslancev rekla, da „otroke v šolo pošiljati ali ne pošiljati, spada v nedotakljivo pravico vsacega državljana!“ — Minister nauka je na to stopil iz ministerstva in vladane bode si kmalu upala, s tako postavo stopiti pred državni zbor.

Zalostno je, ako je državni zastop tako neveden, da misli, da ljudstvu ni treba poduka dandanes, ko je človeku vsacega stanú podučene glave potreba. In vendar naši liberalci hvalisajo Italijane, da so „omikan narod“, ki vé ceniti „svobodo“, ker preganja cerkev in duhovne!

Taki so pojmi o svobodi dandanes!

Če pa pri nas ne hodijo na kmetih vsi otroci v šolo, do katere imajo celo uro hodá in še več, pa so vrh tega še slabo oblečeni, bôsi in lačni — no, je pa oginj v strehi in naši stariši so „divjaki“, na Laškem pa so „svobodnjaki“!

Mnogovrstne novice.

* *Kako je Korošk kmet Prusa izplačal*, o tem pripoveduje „Kärntner Blatt“ zanimivo dogodbo tako le: Lansko poletje je med mnogimi tujci, ki poleti radi zahajajo v prijetno gornjo Zilsko dolino na Koroškem, prišel tudi nek gospod iz Pruskega. Prusi so znani širokoustniki. V gostilnici vasi K... začne Prus marsikaj pripovedovati o novi Nemčiji in med drugim kvasi tudi to, da to novo cesarstvo je „po Božji volji“ („unter Gottes Fügung“) tako veliko, da v njem solnce nikoli ne zaide. Zilski kmet pa, ki ni tako neumen, kakor je Pruski bahač mislil, in je tiča poznal po petji, seže Prusu v besedo ter pravi: „Gospod, ali pa tudi veste, zakaj gospod Bog pri vas ne dá solncu v zaton iti? Glejte, on prav dobro vé, kaj vse vi uganjate, in ker se boji, da ne bi v temoti še huje gospodarili kakor dozdej, zato ne pusti, da bi solnce v vašem cesarstvu zatonilo.“ — Prusu se je nos obesel in je omolknil.

* *Toliko volkov se je na Koroškem letošnje zimo prikazalo*, ki toliko škodo delajo, da so premije za vstreljeno zver povišali in strelnino za volkuljo postavili na 50 gold., za starega volka na 40 gold., za mladega na 20 gold.

* *Hudo zimo imajo na Laškem letos*, kjer sicer „pomaranče pod milim nebom cvetó“. V Florenci

imajo ledú na kupe in mraza so imeli včasih po 7 stopinj. V Rimu pogostoma sneg gré in še dalje proti jugu ima Laška dežela sneženo odejo. Le v Sicilijo se severni buroviž ni priklatil; tû zelení in cvetè vse, žalibog pa tudi roparji, in sicer tako, da se ljudjé iz Palerme ne upajo kam dalje brez spremstva karabinierov.

Naši dopisi.

Štajarsko. Iz Gradca. — Med tem, ko je naše mesto pravo gnjezdo liberalcev novega kopita in mestni zastop celó zahteva posilni brezcerkveni zakon, se pa vendar nahaja, in to iz najvišjih stanov, pogumnih mož, ki v katol. političnem društvu krepko na noge stopajo zoper verske postave, ki jih je unidan ministerstvo predložilo državnemu zboru. Dva kneza: knez Alfred in Alojzi Lichtenstein in grof Pergen so v zboru 3. dne t. m. izvrstno govorili. Knez Alojzi Lichtenstein je kazal stališče, na katero naj se vstopijo katoličani nasproti onim postavam; knez Alfred Lichtenstein pa je razložil, zakaj so zdaj one postave prišle v državni zbor, in kazal potrebo, srčno stopiti na bojišče, ki se je katoličanom vsililo; grof Pergen je pretresal načela, na katerih slonijo verske postave. Zbor je pri tej priči vkrenil addresso svetlemu knezoškofu dr. Zwergerju, v kateri naj se razloži mišljenje društva o verskih predlogah in se mu zatrdi obljuba nepremakljive zvestobe in udanosti; poleg adrese bila je tudi resolucija sklenjena, katera izreče, da so verske predloge „težko oškodovanje najsvetejših in zagotovljenih pravic Avstrijskih katoličanov“ in da v njih tiči „kal največjih nevarnosti za notranji mir, obstoj in varnost države in naše slavne in ljubljene vladarske rodovine, zato postaja vsacemu katoličanu dolžnost, z vsemi postavnimi pripomočki delati na to, da te predloge ne postanejo postave“.

Iz Gradca. (Goveje kuge) je pri nas za zdaj konec, vendar je c. k. deželna vlada, gledé na to, da je bilo mnogo kužnine zatrošeno in je tedaj lahko mogoče, da se ni povsod čisto vsa pokončala, z oklicem od 25. dne p. m. na srce položila vsem posestnikom, naj vsako bolezen goveje živine nemudoma naznanijo okrajni gosposki, županom pa, da ostro čujejo nad tem, da se iz kake sosedne dežele, kjer je goveja kuga, skrivaje ne pripelje nobeno govedo. V tem oklicu naznanja deželna vlada, da je na Štajarskem od 6. do 23. januarja kuga razsajala v 46 hlevih 18 krajev in je zbolelo 132 goved, odkat erih jih je poginilo 33, bolnih se pobilo 99, kužnine sumljivih pa 70, da po takem znaša skupna zguba 132 goved, za katere, razen 33 poginulih, so lastniki celo odškodovanje iz državne kase prejeli. Le temu ostremu postopanju se je, kakor pri vas na Kranjskem, posrečilo zadušiti kugo s precéj majhno zgubo. Da bi to bilo na Hrvaškem, zatrošena bi bila ondi že po več kmetijah, kajti Ogerska vlada si hoče povsod posebne hruške peči, nima naših postav, in gleda in gleda, kako govedo za govedo napada kuga, za katero ni na svetu nobenega zdravila. Da bi le dr. Bleiweisov nasvet, ki ga je v lanskem deželnem zboru stavil in je tudi obveljal bil, bil na Ogerskem tako sprejet, kakor zasluži na korist Ogerske, pa tudi vse Avstrije!

Trst 13. sveč. — Ker „pust“ kmalu svoj regiment odloži, naj povem, kako je bilo pri nas in v okolici naši. V Trstu vidiš vsaki večer ošemljene, pa tudi napol pijane osebe tavati po kavarnah in krčmah; pripetí pa se rado, da pod marsiktero krinko je skrito hudo sovraštvo; nepoznana oseba se na ta način maščuje nad svojim sovražnikom; zato ne preide leto, da bi se kronika umorstev ravno po tej poti ne polnila. — Med društví, ki imajo svoje plese bolj ali manj sijajno, pa